

**SOTKAMON
KUNTA**

Palvelusetelin sääntökirja

Pöytäkirjantarkastajat:

AH _____ AJ _____

Sisällysluettelo

1 PALVELUSETELI.....	3
2 SÄÄNTÖKIRJASSA KÄYTETTÄVÄT KÄSITTEET	4
3 palveluntuottajan hyväksymisen edellytykset	5
3.1 Palvelusetelilain ja varhaiskasvatustlain mukaiset hyväksymisen edellytykset	5
3.2. Kunnan asettamat hyväksymisen edellytykset.....	5
4 palveluntuottamisen edellytykset.....	6
4.1. Tilaa javastuulain toteutuminen	6
4.2 Palvelusetelituottajan omavalvonta	6
4.3. Alihankinta.....	7
4.4. Asiakasasiakirjat ja asiakasrekisterin pidolle asetettavat edellytykset.....	7
4.5 Asiakaspalautteen kerääminen	7
4.6 Tulkkipalveluiden käyttäminen	8
4.7 Osallistuminen valmiussuunnitelman mukaiseen toimintaan	8
5 palvelulle asetettavat edellytykset	9
5.1 Yksikön varhaiskasvatussuunnitelma.....	9
5.2. Yksikön aukiolo	9
5.3 Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma.....	9
5.4 Lapsen tarvitsemat tukitoimet.....	9
5.5 Toimitilat ja varhaiskasvatusympäristö	10
5.6. Ateriat	10
5.7 Muut tukipalvelut	10
5.8. Turvallisuus	10
6 Henkilöstölle asetettavat vaatimukset.....	11
6.1 Henkilöstön mitoitus, rakenne ja kelpoisuus	11
6.2 Henkilöstön ammatillinen täydennyskoulutus.....	11
7 palvelutuottajaksi hakeutuminen ja palveluntuottajan hyväksyminen	12
8 Asiakkaan asema.....	13
8.1 Asiakkaan ja palveluntuottajan välinen sopimus	13
8.2. Asiakaspalautteen käsittely	13
8.3 Markkinointi.....	13
9 Palvelusetelin arvo.....	14

9.1. Palvelusetelin enimmäisarvon määrittäminen	14
9.2. Korotettu palveluseteli.....	15
9.3. Lapsikohtaisen palvelusetelin arvon määrittäminen	16
10 Palveluntuottajalle maksettavan korvauksen maksatus	17
11 Palvelun hinnan muuttaminen	18
12 Valvonta.....	19
13 Palveluntuottajan hyväksymisen peruuttaminen ja poistaminen palvelusetelituottajien luettelosta.....	20
14 Erityisehdot.....	21
14.1 Palveluntuottajan taloudellinen tilanne.....	21
14.2 Sanktiot.....	21
14.3 Poikkeustilanteet	21
14.4 Vastuut ja vahingonkorvaukset	21
14.4.1 Palveluntuottajan vastuulla olevat virhetilanteet	21
14.4.2 Kunnan vastuulla olevat virhetilanteet	21
15 Lisätiedot ja -ehdot	22
15.1 Ilmoitusvelvollisuus	22
15.2. Varhaiskasvatuksen tietovaranto (Varda)	22
16 Sääntökirjan muuttaminen ja julkisuus	23

1 PALVELUSETELI

Sääntökirja on laadittu Sotkamon kunnan menettelytapaohjeeksi varhaiskasvatuksen palveluseteliin. Sääntökirja ei ole sopimus Sotkamon kunnan ja palveluntuottajan välillä.

Sääntökirjassa Sotkamon kunta asettaa palvelusetelilain 5 §:ssä mainitut hyväksymiskriteerit palveluntuottajille. Lakisääteiset edellytykset palvelujen tuottamiseen palvelusetelillä on määritelty palvelusetelilaissa.

Kunta velvoittaa palveluntuottajat jatkuvasti noudattamaan sääntökirjan määräyksiä.

Yksityinen palveluntuottaja sitoutuu noudattamaan tämän sääntökirjan ehtoja siitä alkaen, kun palveluntuottaja hyväksytään palvelusetelillä toteutettavien varhaiskasvatuspalvelujen tuottajaksi. Itse palvelua tuottaessa sitä koskevan palvelusopimuksen osapuolina ovat palveluntuottaja ja asiakas ja sopimuksen sitoumukset ja vastuut eivät kohdistu kuntaan.

Tämän sääntökirjan tekstit pohjautuvat Vertikal Oy:n laatimaan asiakirjapohjaan, joka kuuluu tekijänoikeuden piiriin eivätkä nämä tekstit siten ole miltään osin lainattavissa tai kopioitavissa ilman tekijän lupaa.

2 SÄÄNTÖKIRJASSA KÄYTETTÄVÄT KÄSITTEET

Asiakkaalla tarkoitetaan varhaiskasvatuslaissa tarkoitettua varhaiskasvatukseen oikeutettua lasta tai hänen huoltajaansa.

Huoltaja on henkilö tai henkilöt, joilla on oikeus tehdä lasta koskevia päätöksiä.

Laskennallinen asiakasmaksu on varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain (1503/2016) suuruinen asiakasmaksu, jonka perhe maksaisi lapsen kunnallisesta varhaiskasvatuksesta.

Lisäpalveluilla tarkoitetaan asiakkaan palvelusopimukseen ja varhaiskasvatussuunnitelmaan kuulumattomia palveluita, jotka asiakas hankkii palveluntuottajalta omaehtoisesti ja myös maksaa itse.

Omavastuuosuus on yksityisen palveluntuottajan tuottaman palvelun hinnasta se osuus, jota kunnan myöntämän palvelusetelin arvo ei kata ja joka jää asiakkaan maksettavaksi. Omavastuuosuus määräytyy yleensä asiakasmaksulain perusteella.

Palveluiden järjestäjänä kunta on vastuussa varhaiskasvatuspalveluiden järjestämisestä. Palveluiden järjestäjä vastaa siitä, että kuntalainen saa tarvitsemansa palvelut. Järjestämisvastuuseen kuuluu mm. asiakasohjaus ja tuotannon valvonta.

Palvelun tuottajahinta on tuottajan määrittämä hinta, joka korvataan asiakkaan omavastuuosuudella ja palvelusetelin arvolla.

Palvelusetelillä tarkoitetaan kunnan asiakkaalle myöntämää sitoumusta korvata yksityisen palveluntuottajan antaman palvelun kustannukset kunnan ennalta määräämään arvoon asti.

Palvelusetelin enimmäisarvo on kussakin palvelutuotteessa palvelusetelin korkein hinta, jota enempää ei makseta.

Palveluntuottaja on palvelusetelijärjestelmän puitteissa palvelua tuottava, varhaiskasvatuslain 43 §:ssä tarkoitettu palveluntuottaja. Palveluntuottaja voi olla itsenäinen ammatinharjoittaja tai yksityinen varhaiskasvatuspalveluja tuottava yritys, järjestö tai yhteisö, jonka kunta on hyväksynyt palvelusetelituottajaksi.

Sopimuksella tarkoitetaan palvelusetelituottajan ja asiakkaan välistä sopimusta.

Tulosidonnaisella palvelusetelillä tarkoitetaan sitä, että asiakkaan tulot vaikuttavat palvelusetelin suuruuteen. Varhaiskasvatuksen palvelusetelit ovat yleensä tulosidonnaisia.

Tasasuuruisen palvelusetelin rahallinen arvo on kaikille asiakkaille yhtä suuri riippumatta asiakkaan tuloista.

Valvontaviranomaisella tarkoitetaan kunnan, aluehallintoviraston tai Valviran valvontaviranomaista.

3 Palveluntuottajan hyväksymisen edellytykset

3.1 Palvelusetelilain ja varhaiskasvatuslain mukaiset hyväksymisen edellytykset

Palveluntuottaja sitoutuu täyttämään varhaiskasvatuslain luvun 9 mukaiset ehdot ja soveltuvin osin palvelusetelilain 5 §:n mukaiset määräykset.

3.2. Kunnan asettamat hyväksymisen edellytykset

Palvelusetelilain ja varhaiskasvatuslain edellytysten lisäksi palveluntuottajan on täytettävä hakeutuessaan tuottajaksi myös kunnan erikseen asettamat edellytykset, joita ei varsinaisesti säädellä esimerkiksi lainsäädännöllä. Kunnan asettaminen edellytysten tulee olla näkyvissä sääntökirjassa selkeästi ja yksiselitteisesti.

Nämä hyväksymiskriteerit ovat myös palveluntuottamisen ehtoja, ja niitä on kuvattu tarkemmin luvussa

4 Palveluntuottamisen edellytykset.

Nämä palveluntuottamisen edellytykset ovat voimassa koko palveluntuottamisen ajan. Palveluntuottajan on noudatettava palveluntuottajaa ja sen toimintaa koskevaa kulloinkin voimassa olevaa lainsäädäntöä ja viranomaismääräyksiä sekä -ohjeita.

Palveluntuottaja on velvollinen toimittamaan kunnan edellyttämät kirjalliset todistukset tai muun riittävän näytön siitä, että tässä kohdassa mainitut ehdot täyttyvät.

4.1. Tilaajavastuulain toteutuminen

Sotkamon kunta asettaa palveluntuottajan hyväksymisen edellytykseksi tilaajavastuulain vaatimukset, joten palveluntuottajan tulee toimittaa kunnalle vuosittain seuraavat asiakirjat:

- Todistus rekisteröitymisestä ennakkoperintälaissa (1118/1996) tarkoitettuun ennakkoperintärekisteriin ja työnantajarekisteriin
- Todistus verojen maksamisesta/verovelkatodistus
- Kaupparekisteriote tai jäljennös elinkeinoilmoituksesta tai perustamisilmoitus kaupparekisteriin (päiväkodit ja ryhmäperhepäiväkodit)
- Palveluntuottajan oma YEL-eläkevakuutustodistus ja todistus työntekijöille otetusta eläkevakuutuksesta
- Selvitys työterveyshuollon järjestämisestä työntekijöille (päiväkodit ja ryhmäperhepäiväkodit)
- Selvitys työhön sovellettavista työehtosopimuksesta tai keskeisistä työehdoista

Lisäksi palveluntuottajan tulee toimittaa:

- Todistus vastuuvakuutuksesta
- Todistus voimassa olevasta ensiapukoulutuksesta yksityisellä perhepäivähoitajalla

4.2 Palvelusetelituottajan omavalvonta

Varhaiskasvatuslain mukaan tuottajalla on oltava omavalvontasuunnitelma (48 §). Tähän käytetään järjestäjän tai esimerkiksi Valviran pohjaa. Vastaava suunnitelma tulee olla sekä päiväkodissa että perhepäivähoidossa.

Yksityisen palveluntuottajan on pidettävä omavalvontasuunnitelma julkisesti nähtävillä ja seurattava sen toteutumista. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira) voi antaa määräyksiä omavalvontasuunnitelman sisällöstä, laatisesta ja seurannasta. (Varhaiskasvatuslaki 540/2018, 48 §)

Omavalvonnalla tarkoitetaan palveluntuottajan omatoimista laadun varmistamista siten, että toiminnassa toteutuvat lainsäädännön ja valvontaohjelmien edellyttämät sekä palveluntuottajan itse omalle toiminnalleen asettamat laatuvaatimukset, joissa on otettu huomioon palvelujen laadusta annetut suositukset.

Omavalvonta on osa toimintayksikössä tai toiminnassa toteutettavaa laadunhallintaa.

Omavalvontasuunnitelmalla tarkoitetaan palvelujen laadun ja asiakasturvallisuuden varmistamiseksi ja parantamiseksi suunniteltujen menettelytapojen kuvausta ja siinä käytettäviä asiakirjoja. Omavalvontasuunnitelma laaditaan toimintayksikkö- ja palvelukohtaisesti.

Omavalvontasuunnitelma on julkinen asiakirja, joka tulee olla asiakkaiden nähtävillä, joten siihen ei kirjata asiakkaiden salassa pidettäviä henkilötietoja.

Toimintayksiköllä tarkoitetaan toiminnallista kokonaisuutta, jossa tuotetaan asiakkaalle yksityisiä varhaiskasvatuspalveluja.

Toiminta-ajatus ilmaisee, miksi toimintayksikkö tai yritys on olemassa, mitä palveluja se tuottaa ja mille asiakasryhmille sekä millä resursseilla palveluja tuotetaan.

Palvelutoimintaa ohjaavat arvot perustuvat perustuslain ja kansainvälisten ihmisoikeussopimusten sekä vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan yleissopimuksen ilmaisemiin periaatteisiin. Laatupolitiikalla tarkoitetaan ylimmän johdon suhtautumista laatuun ja laadun kehittämiseen.

Omavalvontasuunnitelmassa on oltava kuvaus menettelystä, jolla varmistetaan, että tuotetut palvelut vastaavat niille asetettuja laatu- ja asiakasturvallisuusvaatimuksia. Omavalvontasuunnitelmaan kirjataan myös alihankintana ostetut palvelut ja niiden tuottajat.

Uuden palveluntuottajan on laadittava omavalvontasuunnitelma kuuden (6) kuukauden kuluessa toiminnan aloittamisesta.

4.3. Alihankinta

Mahdollisille alihankkijoille on tuottajan asetettava samat toiminnalliset vaatimukset kuin järjestäjä on asettanut varsinaiselle palveluntuottajalle. Palveluntuottaja vastaa alihankkijan työstä kuin omastaan. Palvelusetelituottaja vastaa alihankkijan aiheuttamista vahingoista asiakkaalle sekä kunnalle.

4.4. Asiakasasiakirjat ja asiakasrekisterin pidolle asetettavat edellytykset

Kunta on palvelusetelillä järjestettävässä palvelussa syntyvien manuaalisten ja sähköisten asiakasasiakirjojen tietosuojalaissa (1050/2018) tarkoitettu rekisterinpitäjä. Palveluntuottajan tulee käsitellä asiakirjoja siten kuin varhaiskasvatuslaissa, tietosuojalaissa (1050/2018), muussa lainsäädännössä sekä kunnan henkilötietojen käsittelyohjeissa määrätään.

Palveluntuottajalla tulee olla tietosuoja-asetuksen (GDPR) mukainen asiakasrekisteri. Palveluntuottajalla tulee olla nimetty tietosuojavastaava sekä rekisterinpidosta vastaava henkilö.

Tietojen tallentamisesta ja tietojen sisällöstä Vardaan määrätään varhaiskasvatuslaissa.

Palveluntuottaja ei saa luovuttaa asiakastietoja muille ulkopuolisille tahoille eikä käyttää saamiaan asiakastietoja muuhun tarkoitukseen kuin palvelusetelillä annetun palvelun tuottamiseen. Palveluntuottaja säilyttää asiakastietoihin liittyvät asiakirjat huolellisesti kunnan henkilötiedon käsittelyohjetta noudattaen ja pyydettyä antaa tietoja kunnan viranomaisille. Palveluntuottajan on pidettävä palvelusetelillä annettujen palvelujen asiakirjat erillään muista asiakastiedoista sekä erotettava myös saman asiakkaan palvelusetelin käytön yhteydessä syntyneet asiakastiedot ja ne asiakastiedot, jotka ovat syntyneet asiakkaan itse maksamien palveluiden yhteydessä.

Palveluntuottaja luo ja säilyttää asiakasasiakirjat omassa yksikössään ja luovuttaa arkistoitavat asiakirjat asiakassuhteen päätyttyä kunnalle Sotkamon kunnan arkistointiohjeiden mukaisesti.

4.5 Asiakaspalautteen kerääminen

Kunnalla on oikeus toteuttaa asiakaspalautekyselyitä palveluseteliasiakkaille. Kunta voi velvoittaa palveluntuottajaa keräämään asiakaspalautetta ja toimittamaan asiakaspalautteet kunnalle.

4.6 Tulkkipalveluiden käyttäminen

Mikäli asiakas tarvitsee tulkkipalveluita, niiden kustantaminen riippuu asiakkaan statuksesta. Tällöin noudatetaan tulkkipalveluiden käyttämiseen liittyvää lainsäädäntöä ja kunnan ohjeistusta.

4.7 Osallistuminen valmiussuunnitelman mukaiseen toimintaan

Palvelusetelituottajalle voidaan asettaa myötävaikutusvelvollisuus osallistua kriisitilanteissa voimavarojensa mukaan kunnan valmiussuunnitelman mukaiseen kriisinaikaiseen toimintaan. Mikäli palveluntuottajan edellytetään osallistuvan varhaiskasvatuspalveluiden tuottamiseen kriisitilanteissa, tehdään asiasta erillinen sopimus.

5 Palvelulle asetettavat edellytykset

Varhaiskasvatuksen tavoitteena on edistää jokaisen lapsen iän ja kehityksen mukaista kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä, terveyttä ja hyvinvointia.

Palveluntuottaja sitoutuu noudattamaan varhaiskasvatustalakeja ja muita varhaiskasvatusta ohjaavia asiakirjoja.

Palveluntuottajan on tuotettava vähintään samantasoista varhaiskasvatusta kuin Sotkamon kunnallisessa varhaiskasvatuksessa on. Palveluntuottajan on noudatettava Sotkamon kunnan varhaiskasvatussuunnitelmaa ja muita Sotkamon kunnan paikallisia suunnitelmia.

5.1 Yksikön varhaiskasvatussuunnitelma

Palveluntuottaja sitoutuu noudattamaan voimassa olevaa Sotkamon kunnan varhaiskasvatussuunnitelmaa. Palveluntuottajan on laadittava omassa toimintayksikössään yksikkönsä varhaiskasvatussuunnitelma (perhepäivähoidossa toimintasuunnitelma) ohjaamaan yksikön varhaiskasvatustyötä. Suunnitelman tulee noudattaa Sotkamon kunnan varhaiskasvatuksen vuosisuunnitelmaa. Yksikkökohtaisessa varhaiskasvatussuunnitelmassa palveluntuottaja määrittää ja kuvaa toimintansa mm. laadulliset ja toiminnalliset kriteerit ja painopistealueet. Suunnitelma tulee toimittaa valvovalle viranomaiselle ja sen tulee olla nähtävillä päiväkotien osalta palveluntuottajan Internetsivuilla.

5.2. Yksikön aukiolo

Palveluntuottajan tulee huolehtia siitä, että varhaiskasvatusta on saatavana tarvetta vastaavasti ympärivuotisesti, myös esimerkiksi loma-aikoina. Palvelua voidaan järjestää yhteistyössä muiden yksityisten tuottajien kanssa. Palveluseteli asiakkaalla ei ole oikeutta kunnan itse tuottamaan varhaiskasvatukseen.

5.3 Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma

Jokaiselle lapselle tulee tehdä henkilökohtainen varhaiskasvatustalake 23 §:n mukainen varhaiskasvatussuunnitelma yhdessä huoltajien kanssa.

Suunnitelma on tarkistettava vähintään kerran vuodessa tai tarvittaessa useammin.

5.4 Lapsen tarvitsemat tukitoimet

Kun palveluntuottaja ja huoltajat yhdessä toteavat lapsen tuen tarpeen, tuen suunnittelu ja toteuttaminen aloitetaan. Sovitut pedagogiset toimintatavat kirjataan lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan.

Kunta voi harkinnan mukaan päättää lapselle annettavasta tuesta, mikäli tuen tarve edellyttää lisäresursseja. Tuki kohdennetaan korotuksena palveluseteliin. Palveluntuottajan tulee järjestää erityisvarhaiskasvatuksen palvelujen ja tuen tarpeen arviointi yhteistyössä varhaiskasvatuksen erityisopettajan kanssa.

Palveluntuottaja on pyydetäessä velvollinen raportoimaan kunnalle ja huoltajille, miten palvelusetelin korotus on kohdennettu.

Palveluntuottajan tulee ottaa tarvittaessa käyttöön yksilöllisiä opetus- ja apuvälineitä sekä puhetta tukevia ja/tai korvaavia kommunikaatiovälineitä. Palveluntuottajan tulee huolehtia lapsen tarvitsemista hoitotoimenpiteistä/lääkehoidosta lääkehoitosuunnitelman mukaisesti.

5.5 Toimitilat ja varhaiskasvatusympäristö

Varhaiskasvatusympäristön on oltava kehittävä, oppimista edistävä sekä terveellinen ja turvallinen lapsen ikä, kehitys ja muut edellytykset huomioon ottaen. Lasta tulee suojata väkivallalta, kiusaamiselta ja muulta häirinnältä. Toimitilojen ja toimintavälineiden on oltava asianmukaisia ja niissä on huomioitava esteettömyys.

Varhaiskasvatuksen ryhmien muodostaminen sekä tilojen suunnittelu ja käyttö tulee järjestää siten, että varhaiskasvatukselle säädetyt tavoitteet voidaan saavuttaa.

5.6. Ateriat

Tarjottavan ruoan tulee olla terveellistä, hyvää ja sitä tulee olla riittävästi. Ruoan laadussa tulee ottaa huomioon eri-ikäisten lasten tarpeet.

Toiminnassa tulee noudattaa elintarvikelain (23/2006) määräyksiä omavalvonnasta ja elintarvikehygieenisestä osaamisesta.

5.7 Muut tukipalvelut

Palveluntuottaja vastaa toimintayksikkönsä tukipalveluiden laadusta (siivous, ruokapalvelu, turvallisuus ja kiinteistöhuolto) ja toimintavälineiden asianmukaisesta kunnosta.

Pyydettyäessä palveluntuottajan on toimitettava asiakirjat edellä mainituista palvelun laatuun vaikuttavista seikoista.

5.8. Turvallisuus

Turvallisuudesta tulee huolehtia lakien, säädösten ja suositusten tarkoittamalla tavalla. Kunnan varhaiskasvatuspalvelulle erikseen määrittelemät vaatimukset tulee ottaa huomioon.

6 Henkilöstölle asetettavat vaatimukset

6.1 Henkilöstön mitoitus, rakenne ja kelpoisuus

Palveluntuottajan on huolehdittava, että varhaiskasvatuksessa on riittävä määrä varhaiskasvatuslaissa säädettyä, eri kelpoisuusvaatimukset täyttävää henkilöstöä. Lisäksi varhaiskasvatuksessa voi olla lasten tarpeet ja varhaiskasvatuksen tavoitteet huomioiden myös muuta henkilöstöä. Henkilöstön mitoituksessa, rakenteessa ja kelpoisuudessa noudatetaan varhaiskasvatuslain (L540/2018) ja asetuksen (A 753/2018) määräyksiä. Henkilöstömitoitus on määritelty tarkemmin sääntökirjan erityisessä osassa (liite 2).

Päiväkodissa tulee olla toiminnasta vastaava päiväkodin johtaja. Ryhmäperhepäiväkodilla tulee olla vastuuhenkilö.

Vuokratyövoimaa käytettäessä tulee ottaa huomioon henkilöstön pysyvyys ja kelpoisuus.

6.2 Henkilöstön ammatillinen täydennyskoulutus

Palveluntuottajan on huolehdittava siitä, että varhaiskasvatuksen henkilöstö osallistuu riittävästi ammattitaitoa ylläpitävään ja kehittävään täydennyskoulutukseen.

7 Palveluntuottajaksi hakeutuminen ja palveluntuottajan hyväksyminen

Palvelusetelituottajaksi hyväksytään palveluntuottajat, jotka täyttävät sääntökirjassa palveluntuottajalle esitetyt edellytykset. Kunnan tulee ottaa palveluntuottajan valintaa koskeva asia käsittelyyn viimeistään yhden kuukauden kuluessa palveluntuottajan ilmoittautumisesta ja tehtävä päätös palveluntuottajan hyväksymisestä tai hylkäämisestä kolmen kuukauden kuluessa ilmoittautumisesta.

Kunnat ja aluehallintovirastot neuvovat sekä ohjaavat yksityisiä palveluntuottajia jo varhaiskasvatuspalvelujen suunnitteluvaiheessa. Palveluntuottajan on hyvä ottaa yhteyttä kunnan viranomaiseen hyvissä ajoin ennen toiminnan aloittamista. Sotkamon kunta edellyttää, että yksityistä päiväkotia perustettaessa haetaan ensin aluehallintovirastosta lupa toiminnan aloittamiseen ja sen vasta sen jälkeen palveluntuottajaksi.

Hyväksytyjen palveluntuottajien tiedot (yrityksen yhteystiedot ja hintatiedot) julkaistaan kunnan internet-sivuilla.

8 Asiakkaan asema

Palveluntuottaja huolehtii asiakkaiden itsemääräämisoikeuden toteutumisesta ja kunnioittamisesta, oikeudenmukaisuudesta ja hyvästä kohtelusta sekä yksilöllisyyden ja turvallisuuden takaamisesta.

Kunta selvittää lapsen vanhemmille tai huoltajalle palveluseteliä myönnettäessä asiakkaan aseman, palvelusetelin arvon, palveluntuottajien hinnat ja omavastuuosuuden määräytymisen perusteet sekä omavastuuosuuden arvioidun suuruuden. Asiakkaalla on oikeus kieltäytyä hänelle tarjotusta palvelusetelistä, jolloin kunta järjestää asiakkaan palvelut muulla tavoin.

Kunta ei peri palveluseteliasiakkailta asiakasmaksua. Palveluntuottaja perii asiakkaalta omavastuuosuuden. Lisäksi palveluntuottaja voi periä korvausta asiakkaalle vapaaehtoisista lisäpalveluista, jotka eivät sisälly peruspalveluun.

Kunta tekee päätöksen palvelusetelin myöntämisestä kullekin lapselle erikseen. Huoltaja valitsee lapselle varhaiskasvatuksen palveluntuottajan ja solmii tuottajan kanssa sopimuksen.

Palvelusetelipalvelu ei oikeuta kotitalousvähennykseen.

8.1 Asiakkaan ja palveluntuottajan välinen sopimus

Palveluntuottaja tekee huoltajan kanssa palvelusetelilain 6 §:n mukaisen kirjallisen sopimuksen varhaiskasvatuspalvelusta. Sopimusehtojen tulee olla kuluttajansuojalain mukaiset.

Asiakkaan ja palveluntuottajan välistä sopimusta koskeva erimielisyys on mahdollista saattaa kuluttajariitalautakunnan tai yleisen tuomioistuimen käsiteltäväksi.

8.2. Asiakaspalautteen käsittely

Mikäli asiakas on tyytymätön saamaansa palveluun, palautetta käsitellään ensisijaisesti asiakkaan ja palveluntuottajan kesken. Palveluntuottajan tulee opastaa ja neuvoa huoltajia olemaan yhteydessä palvelusetelin myöntäneeseen tahoon, mikäli huoltajat ja palveluntuottaja eivät pääse yhteisymmärrykseen tilanteen korjaamisesta.

Asiakkaan / huoltajan hallinnollisia oikeusturvakeinoja ovat:

- Toimintayksikön vastaavalle johtajalle tai toimintayksikön vastuuhenkilölle tehtävä muistutus.
- Kantelu sosiaali- ja terveystieteiden valvovalle viranomaiselle, joita ovat aluehallintovirasto sekä sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira.

8.3 Markkinointi

Palveluntuottajan palvelusetelipalveluun kohdistuvan markkinoinnin on oltava asiallista, luotettavaa ja hyvän tavan mukaista. Markkinointi ei saa sisältää muihin palveluntuottajiin (julkisiin tai yksityisiin) kohdistuvia väitteitä, vertailua tai arvostelua. Palveluntuottajan velvollisuus on aina selvittää ja varmistaa, että asiakas ymmärtää, mitkä palvelut sisältyvät palveluseteliin ja mitkä ovat mahdollisia vapaaehtoisia lisäpalveluita.

9 Palvelusetelin arvo

Lain mukaan kunnan tulee määrätä palvelusetelin arvo niin, että se on asiakkaan kannalta kohtuullinen. Kunta määrittää palvelusetelin enimmäisarvon. Kunta määrittää lisäksi omavastuusuuden määräytymisen perusteet. Tuottaja määrittää palvelun hinnan.

Jos asiakkaan ja palvelujen tuottajan sopima hinta palvelusta on pienempi kuin palvelusetelin arvo, kunta on velvollinen suorittamaan palvelujen tuottajalle enintään asiakkaan ja palvelujen tuottajan sopiman hinnan.

Arvonlisäverolain (1501/1993) 37 §:n mukaan arvonlisäveroa ei suoriteta varhaiskasvatuksen palvelusetelistä.

Palveluntuottajan tulee selvittää erikseen arvonlisäverotus niistä lisäpalveluista, jotka eivät kuulu varhaiskasvatuslain piiriin.

9.1. Palvelusetelin enimmäisarvon määrittäminen

Kunta hyväksyy varhaiskasvatuksen palvelusetelin enimmäisarvon.

Palvelusetelin perushinta määritellään 3–5-vuotiaan lapsen kokoaikaisen palvelun osalta. Tätä perushintaa voidaan muuntaa eri palveluille lasketuilla kertoimilla. Kunta voi myös laskea erikseen hinnan jokaiselle palvelulle.

Palvelusetelin kertoimien jälkeen laskettu arvo pyöristetään seuraavaan täyteen euroon.

Päiväkotitoiminnan palvelusetelin arvo

Palvelusetelin laskennallinen arvo 975 €/kuukausi/yli 3-vuotias lapsi. Muut päiväkotitoiminnan palvelusetelin arvot määritellään siitä kertoimien avulla

- alle 3 v. lapsen varhaiskasvatustarve yli 150 h/kk tai 108–149 h/kk, kerroin 1,75, **josta arvosta**
 - o varhaiskasvatustarve 87–107 h/kk, kerroin 0,7
 - o varhaiskasvatustarve 1–51 tai 52–86 h/kk, kerroin 0,6
- yli 3 v. lapsen varhaiskasvatustarve yli 150 h/kk tai 108–149 h/kk, kerroin 1,0, **josta arvosta**
 - o varhaiskasvatustarve 87–107 h/kk, kerroin 0,7
 - o varhaiskasvatustarve 1–51 tai 52–86 h/kk, kerroin 0,6
- korotettu arvo, erityisvarhaiskasvatus, kerroin 1,1–3 (periaatteet, sääntökirjan erityinen osa: Erityisvarhaiskasvatuksen palvelusetelin arvon määräytyminen)
- korotettu arvo, suomen kieltä taitamaton, kerroin 1,25 (periaatteet, sääntökirjan erityinen osa: Suomen kieltä taitamattoman lapsen palvelusetelin arvon määräytyminen)

Perhepäivähoidon ja ryhmäperhepäivähoidon palvelusetelin arvo

Palvelusetelin laskennallinen arvo 898 €/kuukausi/yli 3-vuotias lapsi. Muut perhepäivähoidon ja ryhmäperhepäivähoidon palvelusetelin arvot määritellään siitä kertoimien avulla

- alle 3 v. lapsen varhaiskasvatustarve yli 150 h/kk tai 108–149 h/kk, kerroin 1,4, **josta arvosta**
 - o varhaiskasvatustarve 87–107 h/kk, kerroin 0,7
 - o varhaiskasvatustarve 1–51 tai 52–86 h/kk, kerroin 0,6
- yli 3 v. lapsen varhaiskasvatustarve yli 150 h/kk tai 108–149 h/kk, kerroin 1,4, **josta arvosta**
 - o varhaiskasvatustarve 87–107 h/kk, kerroin 0,7
 - o varhaiskasvatustarve 1–51 tai 52–86 h/kk, kerroin 0,6
- korotettu arvo, erityisvarhaiskasvatus, kerroin 1,1–3 (periaatteet, sääntökirjan erityinen osa: Erityisvarhaiskasvatuksen palvelusetelin arvon määräytyminen)
- korotettu arvo, suomen kieltä taitamaton, kerroin 1,25 (periaatteet, sääntökirjan erityinen osa: Suomen kieltä taitamattoman lapsen palvelusetelin arvon määräytyminen)erhepäivähoidon ja ryhmäperhepäivähoidon palvelusetelin arvo

Palvelusetelin arvoa voidaan muuttaa kunakin vuonna 30.4. mennessä. Muutettu setelin arvo otetaan käyttöön uuden toimintakauden alusta elokuun 1. päivä. Palvelusetelin arvon ohjeellisena tarkistusperiaatteena käytetään sosiaalipalveluiden ansiotasoindeksiin ja elinkustannusindeksiin yhdistettyä indeksiä. Indeksi muodostuu sosiaalipalveluiden ansiotasosta (vaikutus 70 %) ja elinkustannusindeksistä (vaikutus 30 %). Laskennassa käytetään viimeisimpiä käytössä olevia tilastokeskuksen indeksejä.

Mikäli varhaiskasvatuksen palvelusetelin sääntökirjaan tehdään palvelusetelin arvoon mahdollisesti vaikuttavia muutoksia, palveluntuottajia tiedotetaan ja osallistetaan asian vaatimalla tavalla. Keskustelu palvelusetelin arvoon liittyvistä asioista voidaan käydä myös palveluntuottajien aloitteesta.

9.2. Korotettu palveluseteli

Jos lapselle suunnitellut ja toteutettavat tukitoimet täyttävät kunnan määrittelemät kriteerit, palveluntuottaja voi saada palvelusetelin kertoimella korotettuna. Ohjaavat kriteerit palvelusetelin korotuksille määritellään palvelusetelin sääntökirjan erityisessä osassa (liite 1).

Korotetun palvelusetelin voi saada, jos varhaiskasvatussyksikkö sitoutuu toteuttamaan lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjatut pedagogiset toimintatavat ja tukitoimet. Tuen tarpeen muuttuessa palvelusetelin kerrointa voidaan tarkistaa. Palveluntuottaja ja erityisopettaja tekevät esityksen korotuskertoimesta palveluseteliin. Erityisvarhaiskasvatuksen tiimi arvioi kertoimien perusteiden täyttymisen ja keston. Varhaiskasvatuksesta vastaava viranhaltija tekee esityksen perusteella päätöksen palvelusetelin arvosta sekä tehostetusta tai erityisestä tuesta. Palvelusetelin arvo porrastetaan tuen tarpeen mukaisesti.

Toimintakauden alussa tukea tarvitsevien lasten kertoimet määritellään edellisen kevään aikana jatkavien lasten osalta. Mikäli lapsen tuen tarve ilmenee kesken toimintakauden, korotettu arvo tulee voimaan viranhaltijan päätöksellä pääsääntöisesti korotusesityksen hyväksymistä seuraavan kuukauden alusta. Korotettu palvelusetelin arvo on voimassa myöntämisestä kuluvan toimintakauden loppuun tai lyhyemmän määräajan, jonka jälkeen tarve arvioidaan uudelleen.

Palvelusetelin korotus voidaan keskeyttää ja tarvittaessa periä takaisin palveluntuottajalta, jos lapsen yhtäjaksoinen poissaolo on jatkunut muusta kuin huoltajan vuosilomasta johtuen yli 30 päivää.

9.3. Lapsikohtaisen palvelusetelin arvon määrittäminen

Kunta päättää erikseen kunkin lapsen palvelusetelistä sääntökirjan pohjalta.

Tulosidonnaisen palvelusetelin maksettava euromäärä saadaan vähentämällä kunnan hyväksymästä palvelusetelin enimmäisarvosta varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain (1503/2016) suuruinen asiakasmaksu, jonka perhe maksaisi lapsen kunnallisesta varhaiskasvatuksesta. Palveluseteli myönnetään jokaiselle kuukaudelle, kun lapsi on asiakassuhteessa palveluntuottajaan.

Asiakassuhde ja oikeus palveluseteliin säilyvät vanhempainvapaan aikana edellyttäen, että asiakassuhde jatkuu välittömästi vanhempainvapaan jälkeen samassa varhaiskasvatuspaikassa. Palveluntuottaja ei voi periä perheen omavastuusuutta vanhempainvapaan ajalta.

Lapsen yhtäjaksoisen poissaolon aikana palvelusetelin voimassaolo jatkuu normaalitilanteessa 60 kalenteripäivää. Poikkeustilanteita koskevat voimassaolosäännökset ovat kohdassa 15.3 Poikkeustilanteet.

Jos lapsen huoltajat asuvat eri kunnissa, mutta lapselle järjestetään varhaiskasvatusta vain yhdessä kunnassa, palvelusetelin suuruus määräytyy sen vanhemman tulojen perusteella, jonka luona lapsella on väestötietojärjestelmästä ja väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain (661/2009) mukainen asuinpaikka. Jos lapselle järjestetään varhaiskasvatusta kahden kunnan alueella, palvelusetelin suuruus on määriteltävä erikseen molemmissa kunnissa.

10 Palveluntuottajalle maksettavan korvauksen maksatus

Asiakkaan hyväksyttyä palvelusetelin varhaiskasvatuspalvelun järjestämisluodoksi, hän täyttää palvelusetelihakemuksen. Palvelusetelistä ja sen arvosta annetaan päätös tiedoksi asiakkaan valitsemaalle palvelujen tuottajalle.

Ilmoitetut läsnäolot ja palvelusetelin voimassaolo muodostavat laskutusperusteen, jonka perusteella yksityinen palveluntuottaja voi hakea palvelusetelin mukaista korvausta kunnalta erikseen annettavien ohjeiden mukaan. Palveluntuottaja saa toteutuneen ja hyväksytyn tilityssaineiston perusteella maksun, joka vastaa asiakkaille tuotetuista palveluista sovittua subventiota.

Palveluntuottajalle maksettava korvaus muodostuu toteutuneiden palvelutapahtumien mukaisesti. Palveluntuottajan on aina vastuussa tietojen oikeellisuudesta.

Lapsen aloittaessa tai lopettaessa varhaiskasvatuksen kesken kuukauden, palvelusetelin arvo lasketaan kalenteripäivien mukaisesti. Viimeinen varhaiskasvatuspäivä on arkipäivä ja se on samalla viimeinen laskutuspäivä, paitsi jos viimeinen varhaiskasvatuspäivä on perjantai. Tällöin viimeinen laskutuspäivä on saman viikon sunnuntai. Varhaiskasvatuspäivän arvo on palvelusetelin kuukausiarvo jaettuna kuukauden kalenteripäivillä. Varhaiskasvatuksen tarpeen muutos otetaan huomioon, jos muutos kestää vähintään 3 kuukautta.

Palveluntuottaja on palvelusopimuksen irtisanomistilanteessa kesken sopimuskauden velvollinen toimittamaan allekirjoitetun irtisanomisilmoituksen Sotkamon kunnalle irtisanomisajan kuluessa. Mikäli palveluntuottaja laiminlyö velvollisuuden toimittaa allekirjoitettu irtisanomisilmoitus irtisanomisaikana, Sotkamon kunta ei maksa subventiomaksua viimeisen varhaiskasvatuspäivän jälkeiseltä ajalta. Palvelusetelin irtisanomisaika on korkeintaan 1 kuukausi irtisanomispäivästä kalenteripäivinä laskettuna.

Jos perheen ja palveluntuottajan sopima hinta varhaiskasvatuksesta on pienempi kuin palvelusetelin arvo, niin palveluntuottaja voi laskuttaa enintään perheen kanssa sovitun hinnan.

Sotkamon kunta ei maksa laskutus- yms. lisiä eikä vastaa peruuntuneista palvelutapahtumista aiheutuneista kustannuksista.

11 Palvelun hinnan muuttaminen

Palvelun hinnalla tarkoitetaan kuukausihintaa, jonka palveluntuottaja on ilmoittanut palvelun hinnaksi. Tuottajan ilmoittama hinta voi olla pienempi, yhtä suuri tai korkeampi kuin palvelusetelin arvo.

Palveluntuottaja voi muuttaa ilmoittamiaan palvelusetelipalveluiden hintoja enintään kaksi kertaa kalenterivuoden aikana siten, että muutokset astuvat voimaan esimerkiksi 1. tammikuuta ja 1. elokuuta kunakin vuonna. Palveluntuottajan velvollisuutena on tiedottaa asiakkaita muutoksista.

12 Valvonta

Kunta on palvelusetelilain nojalla velvollinen valvomaan hyväksymiensä yksityisten palveluntuottajien tuottamien palvelujen tasoa sekä asiakkaiden kohtelua palveluissa. Hyväksymiselle asetettujen edellytysten täyttymistä ja palvelun laatua sekä asiakastyytyväisyyttä voidaan seurata asiakastyytyväisyyskyselyillä ja mahdollisilla tarkastuskäynneillä. Valvontaviranomaisella on oikeus tarkastaa palvelusetelituottajien tietoja ja tehdä suunniteltuja sekä ennalta ilmoittamattomia valvontakäyntejä. Palveluntuottaja on velvoitettu tekemään yhteistyötä valvontaviranomaisten kanssa sekä luovuttamaan viranomaiselle valvonnan kannalta keskeiset asiakirjat.

Sotkamon kunta laatii erillisen ohjeen yksityisen varhaiskasvatuksen ohjauksesta, neuvonnasta ja valvonnasta.

Palveluntuottaja sitoutuu osallistumaan Sotkamon kunnan laadunseurantaan. Sotkamon kunta voi tehdä palveluntuottajien asiakkaille laatukyselyitä ja kyselyiden tulokset ovat myös palveluntuottajien hyödynnettävissä.

Laatukyselyistä tiedotetaan etukäteen ja ne suoritetaan yhdessä palveluntuottajien kanssa.

Kunta ja palveluntuottaja nimeävät vastuuhenkilöt, jotka seuraavat sääntökirjan toteuttamista ja toimivat yhteyshenkilöinä.

13 Palveluntuottajan hyväksymisen peruuttaminen ja poistaminen palvelusetelituottajien luettelosta

Mikäli palveluntuottaja toimii sääntökirjan vastaisesti tai palveluntuottajan toiminnassa ilmenee muita epäkohtia, kunta pyytää kirjallisesti palveluntuottajalta selvitystä asiasta. Palveluntuottajan tulee tehdä kunnan osoittamat korjaukset ilmoitetussa määräajassa ja todentaa epäkohtien korjaaminen. Kunta voi lisäksi antaa palveluntuottajalle kirjallisen huomautuksen heti vakavan epäkohdan ilmetessä.

Palveluntuottajan hyväksyminen voidaan peruuttaa välittömästi, mikäli palveluntuottaja olennaisesti rikkoo palvelusetelitoiminnan ehtoja.

Kunta voi peruuttaa palveluntuottajan hyväksymisen, jos hyväksymiselle asetetut edellytykset eivät enää täyty tai palveluntuottaja itse pyytää hyväksymisen peruuttamista. Lisäksi kunta voi peruuttaa palveluntuottajan hyväksymisen, mikäli tuottajalla ei ole ollut toimintaa kunnassa viimeisten kuuden kuukauden aikana.

Mikäli palveluntuottaja haluaa lopettaa palvelusetelipalvelun tuottamisen, tuottajan tulee tehdä ilmoitus palvelusetelitoiminnan päättymisestä kolme kuukautta ennen toiminnan päättymistä. Palveluntuottajalla ei ole oikeutta siirtää asiakkaita kolmannelle osapuolelle ilman kunnan suostumusta.

Kunnalla on oikeus peruuttaa palveluntuottajaksi hyväksyminen kuuden kuukauden irtisanomisajalla, jos kunta päättää luopua palvelusetelin käytöstä tai muuttaa palvelusetelin käytölle asetettuja ehtoja niin, että tuottaja enää täytää uusia ehtoja.

14 Erityisehdot

14.1 Palveluntuottajan taloudellinen tilanne

Mikäli palveluntuottajan taloudellinen tilanne heikkenee siten, että se saattaa muodostaa riskin toiminnan jatkumiselle, tuottajan tulee raportoida järjestäjälle viipymättä. Tuottajan tulee lisäksi toimittaa tilikauden päätyttyä järjestäjälle tilinpäätöstiedot. Läpinäkyvyyden vuoksi on suositeltavaa, että taloutta voidaan seurata toimipiste- tai kuntatasoisesti.

14.2 Sanktiot

Mikäli palveluntuottaja ei noudata sääntökirjan määräyksiä, järjestäjällä on oikeus leikata palvelusetelien maksatusta sivistystoimen lautakunnan erikseen päättämällä tavalla. Tällöin palveluntuottajaa kuullaan ennen ratkaisua.

14.3 Poikkeustilanteet

Mikäli palvelutuotantoa kohtaa ennakoimaton poikkeustilanne (force majeure), järjestäjällä on oikeus muuttaa poikkeustilanteen vaatimalla tavalla sääntökirjaa välittömästi monijäsenen toimielimen erikseen päättämällä tavalla. Tällöin järjestäjä pyrkii kuulemaan palveluntuottajia ratkaisua koskien.

Poikkeustilanteessa oikeus palveluseteliin säilyy 60 kalenteripäivän ajan, ja tämän jälkeen palvelusetelin arvo putoaa 50 % niiden lasten osalta, joilla on edelleen asiakassuhde palveluntuottajaan.

14.4 Vastuut ja vahingonkorvaukset

Mahdolliset vahingot korvataan ensisijaisesti palveluntuottajan vakuutuksesta ja viime kädessä palveluntuottaja vastaa niistä vahingonkorvauslain mukaisesti. Sotkamon kunta ei vastaa palveluntuottajan palvelujen saajalle aiheuttamista vahingoista.

14.4.1 Palveluntuottajan vastuulla olevat virhetilanteet

Palveluntuottajan vastuulla ovat päiväkotitoiminta – ja perhepäivähoitotoiminta ja pihan turvallisuus ja palvelujen tuottajan (tai hänen alihankkijansa) aiheuttamat toiminnan keskeytykset.

14.4.2 Kunnan vastuulla olevat virhetilanteet

Sotkamon kunnalla on vastuu varhaiskasvatuksen palveluseteliin liittyvästä tietojärjestelmästä ja siitä johtuvista virhetilanteista sekä maksuliikenteestä ja sen sujuvuudesta.

15 Lisätiedot ja -ehdot

15.1 Ilmoitusvelvollisuus

Henkilöstön tulee olla tietoinen, että palveluntuottajan kaikilla työntekijöillä on lastensuojelulain (414/2007) 25 § 1 momentin mukainen ilmoitusvelvollisuus kunnan sosiaaliviranomaisille, mikäli he ovat tehtävässään saaneet tietää lapsesta, jonka hoidon ja huolenpidon tarve, kehitystä vaarantavat olosuhteet tai oma käyttäytyminen edellyttävät lastensuojelun tarpeen selvittämistä.

Henkilöstön tulee olla tietoinen varhaiskasvatuslain 57 a § ja 57 b § mukaisesta ilmoitusvelvollisuudesta. Ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvalla epäkohdalla tarkoitetaan varhaiskasvatuslain ja siten myös Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden vastaista toimintaa. Myös epäkohdan uhasta tulee ilmoittaa, jotta epäkohtiin voidaan puuttua tehokkaasti etukäteen.

Ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvat varhaiskasvatuslain 26–30 §:ssä tarkoitetut henkilöt eli varhaiskasvatuksen opettaja, sosionomi, lastenhoitaja ja erityisopettaja sekä perhepäivähoitaja. Ilmoituksen tehneellä henkilöllä on oikeus saada tietää, mihin toimenpiteisiin hänen ilmoituksensa perusteella on ryhdytty. Häneen ei saa kohdistaa kielteisiä vastatoimia ilmoituksen johdosta. Päiväkodin johtajalla on keskeinen rooli ilmoitusvelvollisuudessa.

15.2. Varhaiskasvatuksen tietovaranto (Varda)

Varhaiskasvatuksen tietovaranto (Varda) kokoaa varhaiskasvatuksen kansallisessa suunnittelu- ja ohjaustyössä tarvittavat tiedot yhteen paikkaan. Vardaan kerätään tietoja varhaiskasvatuksen toimijoista, varhaiskasvatuksen toimipaikoista, varhaiskasvatuksessa olevista lapsista ja heidän huoltajistaan sekä varhaiskasvatuksen henkilöstöstä. Tietoja hyödynnetään mm. viranomaisten toiminnassa. Vardan ylläpidosta vastaa Opetushallitus ja ohjauksesta opetus- ja kulttuuriministeriö. Tietojen tallentamisesta Vardaan määrätään varhaiskasvatuslaissa (540/2018).

Varhaiskasvatuslain mukaan yksityinen varhaiskasvatuksen palveluntuottaja (yksityiset päiväkodit, yksityiset ryhmäperhepäivähoitokodit ja yksityiset perhepäivähoitajat) tallentavat varhaiskasvatuksen tietovarantoon (Varda) vaadittavat tiedot.

16 Sääntökirjan muuttaminen ja julkisuus

Kunnalla on oikeus tehdä muutoksia sääntökirjaan. Sääntökirja on julkinen asiakirja, jonka tulee olla jatkuvasti nähtävillä kunnan internet-sivuilla. Kunta ilmoittaa muutoksista palveluntuottajalle välittömästi. Palveluntuottaja sitoutuu automaattisesti noudattamaan sääntökirjaa. Sääntökirja on voimassa toistaiseksi.

Lainsäädäntö ja ohjaavat asiakirjat

Liite 1

[Varhaiskasvatustalaki \(540/2018\)](#)

[Valtioneuvoston asetus varhaiskasvatuksesta \(753/2018\)](#)

[Laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä \(569/2009\)](#)

[Opetus- ja kulttuuriministeriön asetus varhaiskasvatuksen yksityisen palveluntuottajan ilmoitusmenettelystä \(772/2018\)](#)

[Laki julkisista hankinnoista \(348/2007, 53 – 54 §\)](#)

[Laki lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta \(1128/1996\)](#)

[Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä \(504/2002\)](#)

[Laki varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista \(1503/2016\)](#)

[Laki varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta](#)

[Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista \(734/1992\)](#)

[Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta \(621/1999\)](#)

[Lastensuojelulaki \(417/2007\)](#)

[Sosiaalihuoltolaki \(1301/2014\)](#)

[Kuluttajansuojalaki \(38/1978\)](#)

[EU:n yleinen tietosuoja-asetus \(679/2016\)](#)

[Tietosuojalaki \(1050/2018\)](#)

[Terveydenhuoltolaki \(1326/2010\)](#)

[Hallintolaki \(434/2003\)](#)

[Arkistolaki \(831/1994\)](#)

[Laki sähköisen viestinnän palveluista \(917/2014\)](#)

[Työsopimuslaki \(55/2001\)](#)

[Laki yksityisyyden suojasta työelämässä \(759/2004\)](#)

[Varhaiskasvatuksen tietovarantoa Vardaa koskevaa tietoa](#)

Kunnan omat ohjeet

- Kunnan varhaiskasvatussuunnitelma
- Palvelusetelin sääntökirjan erityinen

VARHAISKASVATUKSEN PALVELUSETELI

Sääntökirjan erityinen osa

1 Palvelusetelijärjestelmän piiriin kuuluvat asiakkaat

Palveluseteli voidaan myöntää Sotkamon kunnan asukkaalle, joka on oikeutettu lakisääteiseen varhaiskasvatuspalveluun Sotkamon kunnan varhaiskasvatuksessa.

Palveluseteli voidaan myöntää varhaiskasvatuksen järjestämiseen yksityisessä päiväkodissa tai perhepäivähoidossa, jotka on hyväksytty palvelusetelituottajiksi. Palveluseteli on lapsikohtainen.

Varhaiskasvatuksen palveluseteliin ei ole lakisääteistä subjektiivista oikeutta ja se on siten harkinnanvarainen etuus.

Sotkamon kunta hyväksyy yksityiset varhaiskasvatuksen palveluntuottajat. Huoltaja tekee palveluntuottajan kanssa kirjallisen palvelusopimuksen, josta palveluntuottaja toimittaa kopion palvelusetelin myöntävälle viranomaiselle. Päiväkotihoidon/perhepäivähoidon maksamiseen käytetään hakemuksesta myönnettävää palveluseteliä. Palveluseteli tulee ottaa käyttöön neljän (4) kuukauden kuluessa sen voimassaolopäivästä lukien.

1.1 Palvelusetelin hakeminen ja myöntäminen

Palveluseteli haetaan ennen varhaiskasvatuksen alkamista. Palveluseteli voidaan myöntää aikaisintaan hakukuukauden alusta alkaen. Palveluseteli myönnetään vähintään kuukaudeksi. Palveluseteli haetaan sähköisesti varhaiskasvatuksen eAsiointin kautta heti yksityisestä varhaiskasvatuspaikasta sopimisen jälkeen.

Palvelusetelin arvo määräytyy lapsen iän, palveluntarpeen ja lapsen kanssa samassa taloudessa asuvien henkilömäärän sekä bruttotulojen mukaan. Perheen kokona otetaan huomioon yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliitonomaisissa olosuhteissa elävät henkilöt sekä heidän kanssaan samassa taloudessa asuvat molempien alaikäiset lapset. Palveluseteliä koskevan lapsen saama elatusapu/-tuki lasketaan perheen tuloihin mukaan. Huoltajien maksettavaksi jää palvelusetelin arvon ja palveluntuottajan perimän palvelun hinnan välinen erotus.

Mikäli vanhemmilla on yhteishuoltajuus ja huoltajat asuvat eri osoitteissa, palvelusopimus tehdään palveluntuottajan ja sen huoltajan välillä, jonka luona lapsella on väestötietojärjestelmän mukainen asuinpaikka. Palvelusopimuksessa tulee ilmetä yhteishuoltajuudessa muualla asuvan toisen huoltajan nimi, osoite ja yhteystiedot.

Palveluntuottaja toimittaa varhaiskasvatuksen hallintoon kopion palvelusopimuksesta.

Palveluseteli myönnetään varhaiskasvatuksen tarpeen mukaan huoltajalle, joka on allekirjoittanut palvelusopimuksen yksityisen palveluntuottajan kanssa. Palvelusetelin omavastuuosuus määritellään sen perheen tulojen perusteella, jonka luona lapsella on väestötietojärjestelmän mukainen asuinpaikka.

2 Päiväkotihenkilöstön ja perhepäivähoitajien kelpoisuusvaatimukset sekä henkilökunnan määrä

Päiväkodissa henkilöstön on täytettävä vähintään Varhaiskasvatuslain (540/2018) ja –asetuksen (753/2018) määrittämät henkilöstön määrä- ja kelpoisuusvaatimukset.

Päiväkodissa tulee vähintään joka kolmannella opetus-, kasvatus- ja hoitotehtävissä toimivalla 35 §:n 1 momentissa tarkoitettulla henkilöstöllä olla varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin kelpoisuus ja muilla vähintään lastenhoitajan kelpoisuus. Mitoituksesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksessa (753/2018). Asetuksessa säädetään suhdeluvut erikseen vähintään kolme vuotta täyttäneille ja alle kolmivuotiaille lapsille sekä suhdeluvut erikseen enintään viisi tuntia päivässä varhaiskasvatuksessa oleville ja enemmän kuin viisi tuntia päivässä järjestettävässä varhaiskasvatuksessa oleville kolme vuotta täyttäneille lapsille. Palveluntuottaja vastaa toimintayksikössään siitä, että päiväkodissa lapsimäärä on varhaiskasvatuslain ja -asetuksen mukainen.

Uusilta perhepäivähoitajilta vaaditaan perhepäivähoitajan ammattitutkinto tai muu alalle soveltuva koulutus, kuten esimerkiksi lähihoitajan tai lastenohjaajan koulutus. (540/2018, 29 §)

Perhepäivähoito tapahtuu hoitajan kotona. Perhepäiväkodissa voidaan järjestää varhaiskasvatusta enintään neljälle (4) alle kouluikäiselle lapselle omat alle kouluikäiset lapset mukaan luettuna. Lisäksi voidaan järjestää varhaiskasvatusta yhdelle (1) esiopetusta saavalle lapselle. (753/2018, 2 §)

Palveluntuottajan vastuulla on huolehtia henkilökunnan riittävästä täydennyskoulutuksesta. Palveluntuottaja mahdollistaa henkilökunnan osallistumisen varhaiskasvatuslain 39 § edellyttämään henkilökunnan täydennyskoulutukseen sekä Sotkamon kunnan tarjoamaan varhaiskasvatukseen liittyvään koulutukseen. Täydennyskoulutuksen toteutumista ja vaikuttavuutta on seurattava.

2.1 Uusi palveluntuottaja/omistajan vaihdos

Kun uusi palveluntuottaja aloittaa toiminnan tai omistaja vaihtuu, palveluntuottaja huolehtii, että toiminnan vastuuhenkilöllä on kelpoisuus varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin tehtävään sekä riittävä johtamistaito. (540/2018, 74 §) Riittävä johtamistaito edellyttää joko tutkintoon sisältyvää tai sen lisäksi suoritettua johtamiskoulutusta tai käytännön kokemuksen kautta hankittua johtamistaitoa.

Lisäksi palveluntuottaja huolehtii, että vastuuhenkilö sitoutuu osallistumaan kunnan järjestämiin yhteistyökokouksiin ja kehittämistyöhön.

Palveluntuottajan on oma-aloitteisesti tehtävä vaadittavat ilmoitukset aluehallintovirastolle.

3 Erityisvarhaiskasvatus

3.1 Tuen rakenteelliset tukitoimenpiteet

Lapsen tuenportaat ovat kolmitasoiset: yleinen tuki, tehostettu tuki ja erityinen tuki.

Lapsen tuen tarpeeseen liittyvät asiat suunnitellaan ja kirjataan lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan yhteistyössä huoltajien kanssa. Palveluntuottajan vastuulla on huolen puheeksi ottaminen huoltajan kanssa. Palveluntuottajan tehtävänä on olla tuentarpeesta yhteydessä varhaiskasvatuksen erityisopettajaan. Lapsen siirtyessä varhaiskasvatuspaikasta toiseen palveluntuottaja huolehtii tiedonsiirrosta yhteistyössä huoltajien kanssa.

3.2 Tuen määritelmät varhaiskasvatuksessa

3.2.1 Yleinen tuki

Yleisen tuen toteuttaminen on varhaiskasvatuksen perustehtävä. Yleisellä tuella tarkoitetaan tuen tarjoamista kaikille lapsille varhaisvuosien aikana. Tukitoimet perustuvat lapsen kehityksen tarkkaan havainnointiin ja arviointiin. Toimintaa suunniteltaessa ja toteutettaessa huomioidaan lapsen yksilölliset tarpeet. Yleinen tuki on ennaltaehkäisevää, lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista tukevaa toimintaa, jossa lapsen tuen tarpeisiin vastataan välittömästi. Lapsen huoltajien ja varhaiskasvatushenkilöstön toimiva yhteistyö antaa edellytykset lapsen hyvälle kasvulle ja kehitykselle.

Lapsen kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin edistäminen suunnitellaan, toteutetaan ja arvioidaan yhteistyössä varhaiskasvatuksen henkilöstön ja lapsen huoltajien kanssa sekä tarvittaessa yhteistyössä muiden asiantuntijoiden kanssa. Varhaiskasvatuksen oppimisympäristössä yleinen tuki järjestetään osaksi lapsen arkea. Varhaiskasvatushenkilöstö vastaa turvallisen ja lasta huomioivan vuorovaikutussuhteen toteutumisesta varhaiskasvatuksessa. Toimintatavat ja oppimisympäristö muokataan lapsiryhmän tarpeita vastaavaksi esimerkiksi jäsentämällä aikaa, tilaa, paikkaa ja henkilöitä kuvin sekä joustavilla ryhmätoiminnoilla.

Jokaiselle lapselle laaditaan lapsen varhaiskasvatussuunnitelma yhteistyössä huoltajien kanssa. Osa yleistä tukea ovat säännölliset tiimipalaverit, ryhmän varhaiskasvatussuunnitelma ja tiimisopimukset.

3.2.2 Tehostettu tuki

Kun yleinen tuki ei ole riittävä lapsen kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin tueksi, lapsi tarvitsee tehostettua tukea. Lapsen tehostetun tuen suunnitteluun ja arviointiin osallistuvat huoltajien lisäksi tarvittavat asiantuntijat. Lapsella on usein myös varhaiskasvatuksen ulkopuolisia tukitoimia.

Tehostetussa tuessa lapsi tarvitsee tiiviimpää tukea kasvun, kehityksen ja/tai oppimisen osa-alueilla. Käytössä ovat kaikki yleisen tuen tukitoimet sekä lapselle suunniteltu yksilöllinen tuki. Tukitoimet kirjataan lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan yhteistyössä huoltajien ja tarvittavien asiantuntijoiden kanssa.

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja osallistuu huoltajien ja varhaiskasvatuksen henkilöstön lisäksi lapsen tuen arviointiin ja suunnitteluun. Sovitut asiat kirjataan lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan.

Palvelusetelillä tuotetun varhaiskasvatuksen tulee vastata kunnallisen palvelun tasoa myös lapsen tuen osalta. Tehostetun tuen tukitoimet on määriteltä Sotkamon kunnan varhaiskasvatussuunnitelmassa.

Tukitoimet määritellään lapsikohtaisesti enimmillään toimikaudeksi kerrallaan, jonka jälkeen tarve arvioidaan uudelleen. Tukitoimet kirjataan lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan.

3.2.3 Erityinen tuki

Kun yleinen ja tehostettu tuki eivät ole riittäviä lapsen kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin turvaamiseksi, lapsi tarvitsee erityistä tukea.

Varhaiskasvatuksessa lapsen kuntoutuksen suunnittelussa tehdään tiivistä yhteistyötä sosiaali- ja terveydenhuollon asiantuntijoiden kanssa. Erityistä hoitoa ja kasvatusta saavalla lapsella voi olla alan erikoislääkärin tai muun asiantuntijan lausunto.

Palvelusetelillä tuotetun varhaiskasvatuksen tulee vastata kunnallisen palvelun tasoa myös lapsen tuen osalta. Erityisen tuen tukitoimet on määriteltä Sotkamon kunnan varhaiskasvatussuunnitelmassa.

Tukitoimet määritellään lapsikohtaisesti enimmillään toimikaudeksi kerrallaan, jonka jälkeen tarve arvioidaan uudelleen. Tukitoimet kirjataan lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan.

3.3 Palvelusetelin laskennallisen arvon kertoimet tuen tarpeessa oleville lapsille

Mikäli lapsella on tarvetta erityisvarhaiskasvatuksen palveluihin, hänen palvelusetelinsä arvo huomioidaan ja määritellään kertoimella 1,1–3. Kerroin määritellään aina erikseen jokaisen lapsen kohdalla ja kertoimien edellytykset ovat suuntaa-antavia.

Kaikkien kertoimien edellytyksenä on, että yleisen tuen menetelmät ovat käytössä, ja että lapsen varhaiskasvatussuunnitelma on asianmukaisesti laadittu, tarkistettu ja arvioitu yhdessä huoltajien kanssa. Suunnitelmasta tulee ilmetä lapsen vahvuuksien ja tuen tarpeiden lisäksi yhdessä asetetut konkreettiset tavoitteet, tavoitteiden seuranta ja niiden toteutuminen.

Keskusteltuaan huoltajien kanssa lapsen tuen tarpeesta palveluntuottaja ottaa yhteyttä yksikön varhaiskasvatuksen erityisopettajaan, joka käy päiväkodissa arvioimassa lapsen tilanteen. Varhaiskasvatuksen erityisopettaja tuo tiedon erityisvarhaiskasvatuksen tiimiin, jossa kertoimesta tehdään korotusesitys. Kerroin astuu voimaan seuraavan kuukauden alusta, kun varhaiskasvatusviranomaisen on tehnyt päätöksen asiasta.

3.3.1 Kerroin 1,1

Edellytykset:

- Päiväkodin henkilöstö/perhepäivähoitaja ottaa huoltajien kanssa puheeksi lapsen tuen tarpeen.
- Yhdessä lapsen ja huoltajien kanssa asianmukaisesti laadittua lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaa toteutetaan ja arvioidaan arjessa.
- Lapsen tarvitsema tuki kirjataan lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan.

Kertoimen 1,1 perusteita ovat esimerkiksi:

- huoli lapsen kehityksestä, oppimisesta tai hyvinvoinnista ja/tai epäily kehityksen viivästyästä sekä arjen tukitoimet käynnistetty

- lastensuojelun tukitoimet perheellä, säännöllinen yhteistyö
- vaikea ruoka-aine allergia (perhepäivähoito, tapauskohtainen)

3.3.2 Kerroin 1,5

Edellytykset:

- 1,1 kertoimen edellytykset sekä sen lisäksi:
 - o Lapsen tarvitsema tuki kirjataan lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan
 - o Palveluntuottaja huolehtii lapsen tarvitsemista hoitotoimenpiteistä/lääkehoidosta lääkehoitosuunnitelman mukaisesti
 - o Palveluntuottaja ottaa tarvittaessa käyttöön yksilöllisiä opetus- ja apuvälineitä sekä puhetta tukevia ja/tai korvaavia kommunikointimenetelmiä

Kertoimen 1,5 perusteita ovat esimerkiksi:

- lievä kehityksen viivästymä
- diabetes
- sosiaalisemotionaalisen tuen tarve, lapsi on vetäytyvä tai ylivilkas/impulsiivinen
- lastensuojelu tiiviisti mukana
- lapsen tarvitsemasta tuesta on tehty asiantuntijan arvio, jonka perusteella tukea toteutetaan ja arvioidaan monialaisessa yhteistyössä

3.3.3 Kerroin 2

Edellytykset:

- 1,1 ja 1,5 kertoimien edellytykset sekä sen lisäksi:
 - o Ryhmäkokoja pienennetään ryhmässä olevien lasten yhteenlaskettujen kertoimien määrän verran tai palkataan lisää henkilökuntaa

Kertoimen 2 perusteita ovat esimerkiksi:

- kehityksen viivästymä
- vamma, joka vaikuttaa merkittävästi arjen toimintakykyyn
- puhe-, kieli- tai kommunikaatiohäiriö, joka vaikuttaa merkittävästi arjen toimintakykyyn
- vaikea diabetes tai jokin muu krooninen sairaus
- useampia kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin tukimuotoja käytössä, monialaista yhteistyötä niiden toteuttamisessa ja arvioinnissa

3.3.4 Kerroin 3

Edellytykset:

- 1,1; 1,5 ja 2 kertoimien edellytykset sekä sen lisäksi:
 - o Lapsella tulee olla sosiaali- ja terveydenhuollon asiantuntijan lausunto.
 - o Mahdollisesti erityisavustajan palkkaaminen ryhmään
 - o Puhetta tukevien ja/tai korvaavien kommunikointimenetelmien säännöllinen käyttö

Kertoimen 3 perusteita ovat esimerkiksi:

- kehitysvamma
- merkittävä aistivamma
- laaja-alainen kehitysviive
- suuret puheen tuottamisen ja ymmärtämisen ongelmat
- merkittävä sosioemotionaalisen tuen tarve

3.3.5 Palvelusetelin laskennallisen arvon kerroin suomen kieltä taitamattomalle lapselle

Mikäli lapsi ei hallitse lainkaan suomen kieltä ja seuraavana olevat edellytykset täyttyvät:

- yli 3 -vuotiaalla lapsella ei ole lainkaan tai juuri lainkaan suomen kieltä
- lapsi ei ymmärrä puhuttuja ohjeita/ei tule kielellisesti ymmärretyksi
- lapsen perheellä ei ole lainkaan tai juuri lainkaan suomen kielen taitoa

Suomen kieltä taitamattomalle lapselle kerroin on 1,25.

Suomen kieltä taitamattoman lapsen hoitopaikkakertoimen (1,25) esittää varhaiskasvatuksen erityisopettaja. Korotuksesta päättää varhaiskasvatuksesta vastaava viranhaltija puoleksi vuodeksi kerrallaan. Kertoimen saaneelle lapselle tehdään aina suomi toisena kielenä S2-opetuksen suunnitelman mukaista opetusta. Ryhmäkokoa pienennetään ryhmässä olevien lasten yhteenlaskettujen kertoimien määrän verran.